

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти»
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії КОРОІД Тетяна Вікторівна 1963 року народження, громадянка України.

Освіта вища: у 2020 році закінчила Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» за спеціальністю «Менеджмент», освітня програма: «Управління навчальним закладом», працює на посаді вчителя української мови та літератури закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 78 міста Києва.

Виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки».

Разову спеціалізовану вчену раду утворено наказом Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» № 01-01/348 від 24.06.2024 р. у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	КРАВЧЕНКО Ганни Іоріївни – доктора педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Рецензентів	ПРОСІНОЇ Ольги Володимирівни – кандидата педагогічних наук, доцента, завідувача кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти». ДУБІНІНОЇ Оксани Володимирівни – кандидата педагогічних наук, доцента, професора кафедри публічного управління і проектного менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Офіційних опонентів	ЄЛЬНИКОВОЇ Галини Василівни – доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Української інженерно-педагогічної академії м. Харків. ЧОРНОУС Віри Петрівни – кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»

на засіданні «05» вересня 2024 року ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» КОРОІД

Тетяні Вікторівні на підставі публічного захисту дисертації «Управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Дисертацію виконано у Державному закладі вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України.

Науковий керівник – Махиня Тетяна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою.

Наукова новизна: *вперше розроблено, науково обґрунтовано й експериментально перевірено* модель управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти; *розроблено кваліметричний інструментарій вимірювання* стану управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти; *визначено чинники впливу* на управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури на забезпечення ефективної реалізації їх професійної діяльності та конкуренцію передбачуваності; *розроблено освітню програму* підвищення кваліфікації вчителів української мови і літератури; *уточнено*: ключові поняття дослідження «розвиток творчого потенціалу вчителя української мови і літератури» та «управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти»; поняття «якість управління», «потенціал»; «творчий потенціал учителя», «управління розвитком творчого потенціалу вчителів» у контексті розвитку творчого потенціалу вчителів української мови і літератури; умови розвитку творчого потенціалу вчителів; *удосконалено*: механізм управління розвитком педагогів ЗЗСО; *набули подальшого розвитку*: питання змісту, форм, методів управління і сутності розвитку творчого потенціалу вчителів в умовах Концепції НУШ та воєнного стану.

Здобувачка має 15 друкованих праць, із них – 15 одноосібні: 8 статей у провідних наукових фахових виданнях України, що входять до категорії «Б», 4 – матеріали конференцій, 1 – наукове видання, 1 – розділ у монографії, 1 – навчально-методичні видання.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Короїд Т. В. Проблеми управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти в науковій літературі. *Вісник післядипломної освіти*: зб. наук. праць. Серія «Педагогічні науки». 2022. Вип. 19(48). С. 44–65. (Категорія «Б»).
URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/19_48_2022/pedagog/Bulletin_19_48_Pedagogika_Koroid.pdf ***фахове видання***

2. Короїд Т. В. Сучасний стан управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти у світовій та вітчизняній практиці. *Вісник післядипломної освіти* : зб. наук. праць. Серія «Педагогічні науки». 2022. Вип. 20(49). С. 67–92. (Категорія «Б»). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/20_49_2022/pedagog/Bulletin_20_49_Pedagogika_Koroid.pdf **фахове видання.**

3. Короїд Т. В. Наукове обґрунтування моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти. *Вісник післядипломної освіти* : зб. наук. праць. Серія «Педагогічні науки». 2022. Вип. 21(50). С. 91–123. (Категорія «Б»). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/visnyk_PO/21_50_2022/pedagog/Bulletin_21_50_Pedagogika_Koroid.pdf **фахове видання.**

4. Короїд Т. В. Характеристика моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти. *Імідж сучасного педагога* : електрон. наук. фах. журн. 2022. № 5(206). С. 60–70. (Категорія «Б»). URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/266315/264267> **фахове видання.**

5. Короїд Т. В. Адаптивне управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти і воєнного стану. *Імідж сучасного педагога* : електрон. наук. фах. журн. 2022. № 6 (207). С. 21–26. (Категорія «Б»). URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/269843/266924> **фахове видання.**

6. Короїд Т. В. Організація експериментальної перевірки розробленої моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія «Педагогіка»* : електрон. наук. фах. вид. 2022. Вип. 14(27). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/497/431> **фахове видання.**

7. Короїд Т. В. Управління розвитком творчого потенціалу вчителів: проблеми й перспективи зростання. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки.* 2023. Вип. 1(51). С. 216–225. URL: <https://drive.google.com/file/d/1F0ShkVvKSpTpNNjt-X197oz3AAIS7tpb/view> **фахове видання.**

8. Koroid T. V. Results of the expert evaluation of the effectiveness of the management model of the development of the creative potential of teachers as a self-esteem of the manager competence. *Zhytomyr Ivan Franko State University Journal. Pedagogical Sciences: scientific journal* / editor-in-chief G. Griban, coeditor-in-chief O. Antonova. Zhytomyr : Zhytomyr Ivan Franko State University Press, 2023. Vol. 2(113). 311 p. P. 172–185. URL: <http://pedagogy.visnyk.zu.edu.ua/article/view/288900/282507> **фахове видання.**

У дискусії брали участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

Кравченко Ганна Юрївна – голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки,

адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти». *Оцінка позитивна без зауважень.*

Просіна Ольга Володимирівна – рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри філософії і освіти дорослих Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти». *Зауваження:*

1. У роботі було використано ряд методологічних підходів, але бракує їх критичного аналізу з точки зору їх придатності та обмежень для даного дослідження. Було б корисно додати порівняльний аналіз з іншими підходами та обґрунтування вибору саме цих методів.

2. У роботі згадується важливість емоційного інтелекту для керівників та педагогів, але цей аспект потребує більш глибокого аналізу та конкретних прикладів впровадження у практичну діяльність. Важливо було б показати, яким чином розвиток емоційного інтелекту впливає на управління творчим потенціалом і професійний розвиток вчителів.

3. Робота містить аналіз сучасного стану управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти у світовій та вітчизняній практиці. Однак, варто було б розширити цей аналіз, включивши більше порівняльних даних з різних країн, щоб краще зрозуміти, які практики є найбільш ефективними і чому.

4. У роботі зазначено важливість використання інноваційних освітніх технологій, однак конкретні приклади інтеграції цифрових технологій у процес управління розвитком творчого потенціалу вчителів не представлено достатньо детально. Важливо було б розглянути роль цифрової дидактики в управлінні розвитком творчого потенціалу вчителів. Було б доцільно додати більше інформації про конкретні цифрові інструменти та платформи, які можуть бути використані для розвитку творчого потенціалу педагогів.

5. Нами виявлені твердження, що потребують більш детального обґрунтування. Наприклад, «без особистого розвитку життя втрачає професійну повноцінність, губиться справжність, сенс себе у професії, відбувається втрата свого «я» як новатора, агента змін в освіті – все перекреслюється й стає неможливим за відсутністю ступеня мотивації щодо самореалізації особистості (с. 102). Або такі загальні висловлювання «покращенню реалізації» (с. 100–102, 157); «...знаємо, що цінності забезпечують людину життєвими орієнтирами, визначають життєво важливі цілі діяльності і, зрештою, надають людському життю повний сенс» (с. 102). Ми вбачаємо необхідність більш детального обґрунтування таких висловлювань, їх конкретизації. Було б доцільно додати посилання на наукові дослідження або конкретні приклади, які підтверджують цю думку. Наприклад, можна навести результати досліджень про вплив особистого розвитку на професійну діяльність, підкріплені статистичними даними або кейсами з практики.

Дубініна Оксана Володимирівна – рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри публічного управління і проектного

менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти». *Зауваження:*

1. Обґрунтовуючи актуальність проблеми дослідження авторка визначає низку суперечностей, серед яких виділяє «..сучасні вимоги суспільства до компетентностей учителя і низький рівень забезпечення впровадження новітніх методів і напрямів управління його розвитком в умовах неформальної освіти». Вважаємо, що робота значно виграла б, якби авторка здійснила, на усіх етапах експерименту, аналіз рівня забезпечення впровадження новітніх технологій у процес управління розвитком вчителя та більш детально обґрунтувала й навела приклади використання новітніх методів і напрямів управління розвитком вчителя в умовах неформальної освіти.

2. Розділяючи думку, авторки, що культура (с. 85, с. 86) є незмінним показником розвитку вчителя та впливає на розвиток його творчого потенціалу й є інтегративною властивістю професійної компетентності особистості. За нашим баченням, на (с. 86) потрібно було завершити думку щодо впливу культури на розвиток творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти, надати обґрунтовані твердження понять «культура», «управлінська культура» та розкрити її вплив на розвиток творчого потенціалу вчителя. Також, незрозумілим лишається висновок на (с. 86 до таблиці 2.1), зокрема, що авторка вклала в сутність «сприятливих педагогічних умов».

3. На (с. 91) авторкою представлено структурну схему моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти. На схемі прописано «умови забезпечення стабільного позитивного розвитку ТПУ», а на (с. 132) авторкою обґрунтовуються «умови розвитку творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти» за результатами співвідношення моделі УРТП ВУМЛ в умовах неформальної освіти на якість освітньої діяльності ЗЗСО. Вважаємо, за доцільне при обґрунтуванні моделі в тексті дисертації конкретизувати умови забезпечення стабільного позитивного розвитку ТПУ та уточнити їх вплив при співвідношенні моделі УРТП ВУМЛ в умовах неформальної освіти на якість освітньої діяльності ЗЗСО.

4. На (с. 125–127) дисертаційного дослідження авторкою представлено кваліметричний інструментарій визначення рівня стану УРТП ВУМЛ в умовах неформальної освіти. За нашим баченням, є доцільність в обґрунтуванні вибору значущості компонентів та їх рівнів.

5. На (с. 166) дисертаційного дослідження у (таблиці 3.3) представлено визначення рівня сформованості УРТП ВУМЛ в умовах неформальної освіти на початку експерименту (у %) та зазначено, що КГ складається з 31 особи, а ЕГ має 29 осіб, а на (с. 167) де представлено узагальнені результати діагностики рівня емоційного інтелекту за методикою Н. Холла у КГ та ЕГ до початку експерименту кількість респондентів складає 60. За нашим баченням даний факт потребує уточнення кількісних показників учасників КГ та ЕГ.

6. Враховуючи цифровізацію освітнього процесу бажано було б авторці при наданні методичних рекомендації щодо впровадження моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти у (п. 3.2) дисертаційної роботи приділити більше уваги цифровим засобам та онлайн-платформам, які сприяють якісному розвитку творчого потенціалу вчителя.

Єльнікова Галина Василівна – опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Української інженерно-педагогічної академії м. Харків. *Зауваження:*

1. Назва розділу 1 ширше, ніж тема дисертаційного дослідження. Не можуть бути теоретичні основи та практика управління розвитком творчого потенціалу вчителів... складовою управління розвитком творчого потенціалу вчителів...

2. На (с. 34) дисертації зазначені експериментальні методи, які зазвичай класифікуються як емпіричні. Некоректно названі констатувальний та формувальний етапи експерименту як констатувальний експеримент та формувальний експеримент.

3. На (с. 36) д дисертації зазначається уточнення умов розвитку творчого потенціалу вчителів, але не вказується у чому саме полягає уточнення.

4. Особистий внесок дисертанта вказується для публікацій у співавторстві. Проте всі публікації авторки одноосібні. Не треба було вказувати цього пункту в дисертації (с. 39 дис.).

5. Текст підрозділу 1.1 не зовсім відповідає його назві. Авторка скоріше розкриває понятійний апарат дослідження. З тексту не зовсім зрозуміло, чому саме управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти є науковою проблемою (с. 40–64).

6. На схемі структурно-функціональної моделі не зовсім коректно зображені зв'язки, що позначені стрілочками: вони мають показувати рухомість (за часовою стрілкою або проти часової стрілки), а вони замикають рух (с. 91 дис.).

7. Не зовсім коректно сформульовані мета і результат, зазначені в моделі. По-перше, вони не вимірюються; по-друге не співвідносяться між собою: у меті йдеться про створення умов для забезпечення стабільного позитивного розвитку ТПУ, а у результаті – про якість освіти. Бажано представити вимірювання стану розвитку творчого потенціалу учителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти (с. 91 дис.).

8. На (с. 32) дисертації вказана низка суперечностей, які виявила дисертантка. Проте у тексті дисертації не акцентуються способи зняття або зменшення протилежних впливів агентів протидії.

9. У висновках до розділів переважно дається перелік того, що зроблено дисертанткою. Недостатньо акцентовано увагу на тих позиціях, які виявлені дослідницею.

Чорноус Віра Петрівна – опонент, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія». *Зауваження:*

1. Відзначаючи в цілому ґрунтовний аналіз сучасного стану управління розвитком творчого потенціалу вчителів української мови і літератури в умовах неформальної освіти у світовій і вітчизняній практиці (параграф 1.2), зазначимо, що дослідження було би більш переконливим, якби здобувачка представила шляхи інтеграції світових практик управління розвитком творчого потенціалу вчителів у систему освіти України.

2. На (с. 67) здобувачка порівнює спільні і відмінні ознаки формальної та неформальної освіти, щоб зрозуміти, з якої причини педагоги надають перевагу тій чи іншій формі. Вважаємо, що робота значно покращилася б, якби здобувачка розширила матеріал, поданий в (таблиці 1.5) «Мотивація як фактор підвищення кваліфікації», доповнивши його спільними й відмінними ознаками формальної та неформальної освіти.

3. Наскрізним у розробленій авторкою моделі управління розвитком творчого потенціалу вчителів (рис. 2.1, с. 91). Вважаємо, що варто було б прописати ці умови безпосередньо у моделі, оскільки вони виступають одним із ключових системоутворюючих елементів розробленої моделі.

4. Ми цілком поділяємо думку Т.В.Короїд про те, що наукове обґрунтування моделі управління тісно пов'язано з методологічними підходами щодо якісного управління, а також їх безумовний вплив на ефективну реалізацію функцій адміністративного управління при запровадженні менеджерами моделі управління творчим потенціалом учителів в умовах неформальної освіти, серед яких андрагогічний (цілісний), акмеологічний, системний, діяльнісний. Проте вважаємо, що здобувачка трохи заглибилася у теоретичний аналіз цих підходів (с. 99–115), у той час, як варто було б більш їх систематизувати та деталізувати, розширивши таблицю 2.5 (с. 99–100).

5. У контексті предмету дослідження авторкою проведено ґрунтовний аналіз Державного стандарту загальної середньої освіти та Міжнародні стандарти з управління якістю (таблиця 3.7, с. 182), проте не зовсім зрозуміло з таблиці, як саме це має забезпечити «інструментальну озброєність» менеджера освіти через конкретні методи й підходи, що позначені особистим акцентом міжнародні стандарти забезпечення якості освіти, спрямовані на задоволення освітніх потреб особистості в умовах європейської інтеграції та воєнного стану. Варто було б більш детально зупинитися на характеристиці та імплементації цих інструментів в управління ЗЗСО.

6. На (с. 206) дисертантка зазначає: «Визначаємо, що за нинішніх умов, реалій між поколіннями вчителів відчувається дуже велика цифрова відстань, такий собі цифровий розрив, не всім викладачам зручні віртуальні класи, але і разом з тим, навіть не всі молоді вчителі мають достатній рівень цифрової грамотності.». Проте, незрозуміло, що дозволило здобувачці зробити такий висновок (практичний досвід, дані експерименту тощо).

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування та ухваленого рішення разова спеціалізована вчена рада присуджує КОРОІД Тетяні Вікторівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради, доктор педагогічних наук,
доцент

Ганна КРАВЧЕНКО

Підпис голови разової спеціалізованої
вченої ради Г.Ю. КРАВЧЕНКО
ЗАСВІДЧУЮ
Учений секретар ДЗВО «УМО»

Алла ВІНІЧЕНКО